

Fornleifaskráning vegna breytinga á
aðalskipulagi Hvalfjarðarsveitar í landi
Galtarlækjar og nýs deiliskipulags

Svavar Níelsson
2024

Forsíðumyndin sýnir tóft (Fornleifar nr. 8:1. Horft mót vestri. Ljósmynd. SN 2024).

FORNLEIFAFRÆDISTOFAN

© Svavar Níelsson
Unnið fyrir At Iceland ehf.
Október 2024

Inngangur

Að beiðni At Iceland ehf, eigenda Galtarlækjar í Hvalfjarðarsveit, kannaði Fornleifafræðistofan fornleifar á jörðinni Galtarlæk vegna breytinga á aðalskipulagi og gerð nýs deiliskipulags. Fornleifafræðingur á vettvangi var Svavar Níelsson.

Farið var í gegnum ýmsar heimildir svo sem eldri skráningarskýrslur, túnakort, örnefnaskrá og jarðabækur sem gáfu ýmsar upplýsingar um fornleifar á rannsóknarsvæðinu.

Allt svæðið var kannað á vettvangi og fór vettvangsvinna fram dagana 16. og 18. október síðastliðinn. Veður var gott á meðan á vettvangsvinnu stóð. Sextán fornleifar voru skráðar en notast var við Trimble Juno T41/5 handmælitæki til þess að skrá fornminjarnar. Byrjað var á næsta lausa númeri Fornleifafræðistofunnar í sveitarfélaginu.

Niðurstaða fornleifaskráningarinnar er í töflu 1 auk meðfylgjandi fornleifaskrár og loftmyndar með staðsetningu fornleifa (mynd 1).

Nr.	Teg.	Fj.	Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Minjagildi	Varðveislugildi	Friðlýst?	Mótv.
5	Tóft	1	Framkvæmdir	Óvist	Ágætt	1550-1900	Talsvert (6)	Talsvert (6)	Nei	Rannsókn
6	Tóft	1	Framkvæmdir	Óvist	Ágætt	1550-1900	Talsvert (6)	Talsvert (6)	Nei	Rannsókn
7	Hóll	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (3)	Litið (3)	Nei	Þversnið
8	Tóft	1	Framkvæmdir	Óvist	Ágætt	1550-1900	Talsvert (6)	Talsvert (6)	Nei	Rannsókn
9	Garðlag	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (3)	Litið (3)	Nei	Engin
10	Heimild/Bæjarstæði	1	Framkvæmdir	Óvist	Lélegt	1550-1900	Talsvert (7)	Talsvert (7)	Nei	Þversnið
11	Heimild/Tóft	1	Framkvæmdir	Óvist	Lélegt	1550-1900	Litið (4)	Litið (4)	Nei	Þversnið
12	Heimild/Tóft	1	Framkvæmdir	Óvist	Lélegt	1550-1900	Litið (4)	Litið (4)	Nei	Þversnið
13	Mögróf	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (2)	Litið (2)	Nei	Engin
14	Garðlag	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (3)	Litið (3)	Nei	Engin
15	Grjóthúga	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (1)	Litið (1)	Nei	Engin
16	Gata	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (2)	Litið (2)	Nei	Engin
17	Varða	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (2)	Litið (2)	Nei	Engin
18	Heimild/Tóft	1	Framkvæmdir	Óvist	Lélegt	1550-1900	Litið (4)	Litið (4)	Nei	Þversnið
19	Spil	1	Framkvæmdir	Óvist	Sæmilegt	1550-1900	Litið (2)	Litið (2)	Nei	Engin
20	Teinar	1	Framkvæmdir	Óvist	Lélegt	1550-1900	Litið (2)	Litið (2)	Nei	Engin
Samtals:		16								

Tafla 1: Tafla yfir hinar skráðu fornleifar/minjar á skipulagsreitunum. Hér er lagt mat á hættu vegna fyrirhugaðra framkvæmda sem kunna að fylgja í kjölfarið á deiliskipulaginu. Um viðvarandi hættu á minjunum óviðkomandi hinum fyrirhuguðu framkvæmdium sjá fornleifaskrá.

Skráningin

Samkvæmt lögum um menningarminjar frá 2012 eru allar fornleifar friðaðar og sumar friðlýstar (Lög um menningarminjar 2012). Þeim má engin, hvorki landeigandi, framkvædaaðili né nokkur annar spilla, granda né úr stað færa, nema með leyfi Minjastofnunar Íslands (21. gr.). Því eru allar fornleifar eldri en 100 ára, friðaðar skv. lögnum.

Friðlýstum fornleifum fylgir 100 m friðhelgt svæði út frá ystu sýnilegu mörkum þeirra (22. gr.). Um friðaðar fornleifar er 15 m friðhelgað svæði umleikis samkvæmt sömu grein. Sú hefð hefur þó komist á að fara ekki of nærri fornleifum og taka tillit til eðlis þeirra og þarfa. Þær friðlýstu fornleifar sem eru næst rannsóknarsvæðinu, eru í landi Arkarlækjar í Grunnafirði og eru í um 5,5 km fjarlægð frá jörð Galtarlækjar. Þá má líka nefna Kalastaði í Hvalfirði en þar eru friðlýstar fornleifar í um 7 km fjarlægð frá jörð Galtarlækjar.

Niðurstöður

Engar fornleifar fundust í hæsta minja- og varðveisluflokki. Fjórar minjar hafa talsvert minja- og varðveislugildi en tólf minjar hafa lágt gildi. Þrjár af þessum minjum eru þó líklega of ungar til að njóta friðunnar laga.

Erfitt er að leggja fram hættumat fyrir fornminjarnar sökum fyrirhugaðra framkvæmda þar sem ekki eru komin nákvæm drög um hvort og þá hvar fyrirhugaðar framkvæmdir munu fara fram. Hugsanlegt er að fornminjar á jörð Galtarlækjar séu í raun ekki í hættu komi til framkvæmda í kjölfar breyttrar landnotkunar. Þá ætti einnig að vera hægt að sneiða hjá fornleifum í flestum tilfellum í deiluskipulagi. Komi svo til að fornminjar verði í hættu og ekki sé hægt að komast hjá því að raska þeim, þá þarf að beita mótvægisáðgerðum. Bent er á að allar minjar sem eldri eru en 100 ára eru friðaðar og þeim fylgir 15 m friðhelgunarsvæði út frá ystu mörkum þeirra. Sjá nánar í meðfylgjandi fornleifaskrá.

Varast ber að nýta svæðin í kringum fornleifar sem geymslustaði eða brautir fyrir vélar og tæki, eða efnisgeymslur af hverju tagi nema með leyfi frá Minjastofnun Íslands, hvort sem það er með eða án þeirra skilmála sem stofnunin kann að setja.

Mynd 1. Myndin sýnir staðsetningu fornminja á lóð Galtarlækjar.

Heimildir

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Björn Lárusson. *The Old Icelandic Land Registers*. Lund University. Lund 1967.

Fornleifaskrá. Skrá um friðlýstar fornleifa. Fornleifanefnd - Þjóðminjasafn Íslands. Ágúst Ó. Georgsson tók saman. Reykjavík 1990.

Ísl. fornbréfasafn. Sjöunda bindi. Reykjavík 1907.

Jakob Jónasson, Jón G. Björnsson & Þorsteinn Guðmundsson. (ritnefnd). *Byggðir Borgarfjarðar I-II. Borgarfjarðarsýsla og Akranes*. Búnaðarsamband Borgarfjarðar. Borgarnesi 1989.

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Fjórða bindi. Hið Íslenska Fræðafélag í Kaupmannahöfn. Reykjavík 1982.

Lög um menningarminjar. Nr. 80 29. júní 2021.

minjastofnun.is Minjavefsjá.

Sýslu- og sóknarlýsingar. Mýra- og Borgarfjarðarsýslur. Guðrún Ása Grímsdóttir og Björk Ingimundardóttir. Sögufélag - Örnefnastofnun. Reykjavík 2006.

Örnefnaskrá. *Galtarvík og Galtarlækur*. Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum.

Fylgirit:

Fornleifaskrá: Hvalfjarðarsveit Nr. 5:1 - 20:1.

Fornleifaskrá

1

Sýsla	Sveitarfélag	Núv. sveitarfél.	Minjaheild	Auðkenni
Borgarfjarðarsýsla	Skilmannahreppur	Hvalfjarðarsveit		5
Jörð, núverandi	Jörð 1847	verkefnanúmer	minj id	Sérheiti
Galtarlækur				Innri Galtarvík
				Undirnr.
				1

Skrásetjari	Heimsótt.	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y.s.	Skekkja
Svavar Nielsson	16.08.2024	E364781 N429853	Isn 93		

Tegund	Tilgáta/Niðurstaða	Verk	Fjöldi
Tóft		Galtarlækur 2024	1
Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur
Ábúð	Lítill	Ágætt	1550-1900
Í eyði	Tímab. hættumat	Tímab. hætta	Á kort?
	Framkvæmdir	Óvíst	
Minjagildi	Einkunn	Varðveislugildi	Einkunn 2
Talsvert	6	Talsvert	6
Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær	
Nei	Nei		

Lega og staðhættir

Staðsett við Galtarvíkurhöfða.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Lýsing

Tóft

Nokkuð ferhyrnd tóft með tveimur hólfum. Dyr snúa í vestur. Inn í tóftinni má sjá viðarleifar og steina. Tóftin er um 7 m á lengd og um 7,5 m á breidd. Hæð veggja er um 0,4 - 0,5 m en breidd þeirra um 1 m.

Tóftin hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-096:005.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi tóftarinnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Fornleifaskrá

2

Auðkenni

6

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Innri Galtarvík

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

16.08.2024

GPS Staðsetning

E364724 N429759

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Tóft

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Ábúð

Lítill

Ágætt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvist

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Staðsett á smá hól. Fyrir neðan er strönd og fyrir ofan liggja tún.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. Fornleifar í Skilmannahreppi. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Lýsing

Tóft

Ferköntuð tóft með einu rými. Tóftin er um 5 m að lengd en breidd hennar er um 4 m. Hæð veggja er um 0,5 m en breidd frá 1 - 2 m.

Tóftin hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-096:004.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi tóftarinnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Sýsla	Sveitarfélag	Núv. sveitarfél.	Minjaheild	Auðkenni
Borgarfjarðarsýsla	Skilmannahreppur	Hvalfjarðarsveit		7
Jörð, núverandi	Jörð 1847	verkefnanúmer	minj id	Sérheiti
Galtarlækur				Innri Galtarvík
				Undirnr.
				1

Skrásetjari	Heimsótt.	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y.s.	Skekkja
Svavar Níelsson	16.08.2024	E364726 N429751	Isn 93		

Tegund	Tilgáta/Niðurstaða	Verk	Fjöldi
Hóll	Tóft	Galtarlækur 2024	1
Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur
Ábúð	Lítill	Sæmilegt	1550-1900
Í eyði	Tímab. hættumat	Tímab. hætta	Á kort?
	Framkvæmdir	Óvist	
Minjagildi	Einkunn	Varðveislugildi	Einkunn 2
Lítið	3	Lítið	3
Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær	
Nei	Nei		

Lega og staðhættir

Fyrir neðan er strönd og fyrir ofan liggja tún.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Hóll

Hóll sem er hugsanlega manngerður. Ekki sjást ummerki um fornleifar á yfirborði en hugsanlega kunna að leynast fornleifar í hólum sjálfum.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Níelsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi hólsins þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska honum og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Auðkenni

8

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Innri Galtarvík

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

16.08.2024

GPS Staðsetning

E364669 N429738

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Tóft

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Ábúð

Lítill

Ágætt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvíst

Minjagildi

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Friðlýst?

Hvenær

Talsvert

6

Talsvert

6

Nei

Nei

Lega og staðhættir

Staðsett upp við náttúrulegan hól sem er grasi vaxinn en þó sést mikið af stórum steinum í hólnum. Fyrir neðan tóftina er strönd.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Lýsing

Tóft

Tóft með þremur rýmum. Tvö rýmin snúa í sömu átt NV-SA, en þriðja rúmið snýr í NA-SV. Hæð veggja er allt að 1,5 m og breidd þeirra frá 1 - 2 m. Bárujárn sést liggja í tóftinni ásamt viðarleifum. Í veggjum má sjá grjóthleðslur.

Tóftin hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-096:006.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi tóftarinnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Auðkenni

9

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Innri Galtarvík

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

16.08.2024

GPS Staðsetning

E364540 N429727

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Garðlag

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Ábúð

Lítill

Sæmilegt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvist

Minjagildi

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Friðlýst?

Hvenær

Lítið

3

Lítið

3

Nei

Nei

Lega og staðhættir

Staðsett á túni Innri Galtavíkur. Fyrir neðan liggur strönd.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Lýsing

Garðlag

Garðlag hlaðið með grjóti. Vírar sjást liggja í og við garðlagið. Á kafla sést hvergi í grjót heldur lítur garðlagið út fyrir að vera hlaðið með torfi.

Garðlagið hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-096:007.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðlagsins þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska því og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Fornleifaskrá

6

Auðkenni

10

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Innri Galtarvík

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

16.08.2024

GPS Staðsetning

E364641 N429830

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Heimild/Bæjarstæði

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Ábúð

Lítill

Lélegt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvist

Minjagildi

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Friðlýst?

Hvenær

Talsvert

7

Talsvert

7

Nei

Nei

Lega og staðhættir

Staðsett á smá hól sem hefur verið sléttaður á túni Innri Galtavíkur.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Björn Lárusson. *The Old Icelandic Land Registers*. Lund University. Lund 1967.

Ísl. fornbréfasafn. Sjöunda bindi. Reykjavík 1907:189-190.

Jakob Jónasson, Jón G. Björnsson & Þorsteinn Guðmundsson. (ritnefnd). *Byggðir Borgarfjarðar I-II. Borgarfjarðarsýsla og Akranes*. Búnaðarsamband Borgarfjarðar. Borgarnesi 1989.

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Fjórða bindi. 1982:45-47.

Sýslu- og sóknarlýsingar. *Mýra- og Borgarfjarðarsýslur*. Guðrún Ása Grímsdóttir og Björk Ingimundardóttir. Sögufélag - Örnefnastofnun. Reykjavík 2006.

Lýsing

Heimild/Bæjarstæði

Heimild er fyrir bæjarstæði á litlum hól sem hefur verið sléttaður. Engar fornminjar sjást því á yfirborði.

Í fornbréfasafni Íslands er minnst á kaup og sölu á jörðinni Galtarvík árið 1493 en þá er átt við jörðina Ytri Galtarvík. Hvergi er þó minnst þar á Innri Galtarvík og er því óljóst hvenær byrjað var að búa á jörðinni.

Minnst er á Innri Galtarvík í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá um 1706 en þar má meðal annars lesa að útræði hafi verið frá þessari jörð. Í sýslu og sóknarlýsingum frá árinu 1839 er þó talað um að jörðina hafi vanhagað um ýmislegt: "*Vantar flest sem jörð má prýða og áföllin með.*"

Innri Galtarvík fór að lokum í eyði en bærinn var svo byggður aftur um hálfum kílómetra ofar í landinu og heitir nú Galtarlækur.

Bæjarstæðið hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-096:001. Þá sáust heldur ekki fornleifar á yfirborði.

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi bæjarastæðisins þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska því og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Auðkenni

11

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Innri Galtarvík

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

16.08.2024

GPS Staðsetning

E364639 N429830

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Heimild/Tóft

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Ábúð

Hætta

Lítill

Ástand

Lélegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Framkvæmdir

Tímab. hætta

Óvíst

Á kort?

Minjagildi

Lítið

Einkunn

4

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

4

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Staðsett á túni Innri Galtarvíkur. Staðsett á smá hól sem hefur verið sléttaður.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Lýsing

Heimild/Tóft

Heimild er fyrir tóft á litlum hól sem nú hefur verið sléttaður. Engar fornminjar sjást á yfirborði.

Tóftin hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-096:002. Þá sáust heldur ekki fornleifar á yfirborði.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi tófarinnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Auðkenni

12

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Innri Galtarvík

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

16.08.2024

GPS Staðsetning

E364655 N429835

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Heimild/Tóft

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Ábúð

Lítill

Lélegt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvíst

Minjagildi

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Friðlýst?

Hvenær

Lítið

4

Lítið

4

Nei

Nei

Lega og staðhættir

Staðsett á túni Innri Galtarvíkur. Staðsett á smá hól sem hefur verið sléttaður.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Lýsing

Heimild/Tóft

Heimild er fyrir tóft á litlum hól sem nú hefur verið sléttaður. Engar fornminjar sjást á yfirborði.

Tóftin hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-096:003. Þá sáust heldur ekki fornleifar á yfirborði.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi tófarinnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Sýsla	Sveitarfélag	Núv. sveitarfél.	Minjaheild	Auðkenni
Borgarfjarðarsýsla	Skilmannahreppur	Hvalfjarðarsveit		13
Jörð, núverandi	Jörð 1847	verkefnanúmer	minj id	Sérheiti
Galtarlækur				Undirnr. 1

Skrásetjari	Heimsótt.	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y.s.	Skekkja
Svavar Nielsson	16.08.2024	E364443 N430107	Isn 93		

Tegund	Tilgáta/Niðurstaða	Verk	Fjöldi
Mógröf		Galtarlækur 2024	1
Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur
Ábúð	Lítill	Sæmilegt	1550-1900
Í eyði	Tímab. hættumat	Tímab. hætta	Á kort?
	Framkvæmdir	Óvíst	
Minjagildi	Einkunn	Varðveislugildi	Einkunn 2
Lítið	2	Lítið	2
Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær	
Nei	Nei		

Lega og staðhættir

Staðsett í mýri fyrir neðan núverandi bæjarstaði Galtarlækjar.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Mógröf

Ferköntuð mógröf. Mesta dýpt er um 0,5 m.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi mógrafarinnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Auðkenni

14

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

16.08.2024

GPS Staðsetning

E364874 N430375

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Garðlag

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Ábúð

Lítill

Sæmilegt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvíst

Minjagildi

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Friðlýst?

Hvenær

Lítið

3

Lítið

3

Nei

Nei

Lega og staðhættir

Í haga. Mikið er af stórum steinum í landslaginu.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Garðlag

Garðlag sem hlaðið er með grjóti. Garðlagið hverfur á vissum stað og heldur svo áfram. Liggur frá Austri til Vesturs. Í og við garðlagið má sjá liggjandi girðingastaura.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðlagsins þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska því og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Sýsla	Sveitarfélag	Núv. sveitarfél.	Minjaheild	Auðkenni
Borgarfjarðarsýsla	Skilmannahreppur	Hvalfjarðarsveit		15
Jörð, núverandi	Jörð 1847	verkefnanúmer	minj id	Sérheiti
Galtarlækur				Undirnr. 1

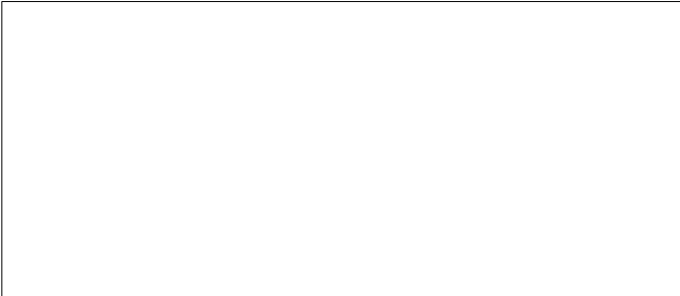
Skrásetjari	Heimsótt.	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y.s.	Skekkja
Svavar Nielsson	16.08.2024	E364798 N430198	Isn 93		

Tegund	Tilgáta/Niðurstaða	Verk	Fjöldi
Grjóthrúga		Galtarlækur 2024	1
Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur
Ábúð	Lítill	Sæmilegt	1550-1900
Í eyði	Tímab. hættumat	Tímab. hætta	Á kort?
	Framkvæmdir	Óvist	
Minjagildi	Einkunn	Varðveislugildi	Einkunn 2
Lítið	1	Lítið	1
Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær	
Nei	Nei		

Lega og staðhættir

Grjóthrúga í haga. Í haganum má sjá mikið af stórgryti.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Grjóthrúga

Grjóthrúga úr nokkuð stóru grjóti. Í grjóthrúgunni má sjá nokkuð af viðarleifum, líklega gamlir girðingastaurar.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari
Filma nr./teg. myndar

Svavar Nielsson
Canon EOS M6

Athugasemdir

Minjarnar eru líklega of ungar til að njóta friðunnar laga svo engra mótvægisáðgerða þarf ef ekki er hægt að tryggja öryggi þeirra.

Auðkenni

16

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

18.10.2024

GPS Staðsetning

E363528 N430566

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Gata

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Framkvæmdir

Tímab. hætta

Óvíst

Á kort?

Minjagildi

Lítið

Einkunn

2

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í landi Galtalækjar fyrir ofan hringveg. Staðsett í hlíð fyrir ofan tún. Nær út fyrir skráningarsvæði.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Gata

Gata sem liggur frá N til S. Verður ógreinilegri eftir því sem sunnar dregur og hverfur svo. Hugsanlega er þetta kindagata.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi götunnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Auðkenni

17

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

18.10.2024

GPS Staðsetning

E363527 N430309

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Varða

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Framkvæmdir

Tímab. hætta

Óvíst

Á kort?

Minjagildi

Lítið

Einkunn

2

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Staðsett upp á hól fyrir ofan tún. Ofan við vörðuna er fjall.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða

Hrunin varða sem er staðsett á smá hól. Ekki sést í aðrar vörður frá þessari vörðu. Varðan er mest um 0,5 m á hæð en 1 m á breidd.

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi vörðunnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Auðkenni

18

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

18.10.2024

GPS Staðsetning

E363910 N429986

Viðmiðun M.y.s. Skekkja

Isn 93

Tegund

Heimild/Tóft

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Umferð

Talsverð

Lélegt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvíst

Minjagildi

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Friðlýst?

Hvenær

Lítið

4

Lítið

4

Nei

Nei

Lega og staðhættir

Staðsett rétt ofan við hringveg.

Heimildir og munnmæli

Adolf Friðriksson og Oddgeir Hansson. *Fornleifar í Skilmannahreppi*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 2003.

Örnefnaskrá. Galtarvík og Galtarlækur. Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum.

Lýsing

Heimild/Tóft

Heimild er fyrir tóft á þessu svæði en tóftin er horfin og engar fornleifar sjáanlegar á yfirborði.

Tóftin hefur áður verið skráð af Fornleifastofnun Íslands sem BO-097:008. Þá sáust heldur ekki fornleifar á yfirborði.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi tóftarinnar þarf að leita leyfis Minjastofnunar Íslands til að raska henni og sæta þeim skilmálum sem stofnunin kann að setja.

Auðkenni

19

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

18.10.2024

GPS Staðsetning

E364882 N430057

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Spil

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Hætta

Ástand

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Á kort?

Annað

Lítill

Sæmilegt

1550-1900

Framkvæmdir

Óvíst

Minjagildi

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Friðlýst?

Hvenær

Lítið

2

Lítið

2

Nei

Nei

Lega og staðhættir

Staðsett rétt ofan við fjöru. Rétt fyrir neðan spilið eru teinar nr. 20.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Spil

Spil sem hefur verið notað til þess að draga báta á land. Spilið sjálft virðist ekki vera svo gamalt en það gefur til kynna að á þessu svæði hafi verið útræði/vör í landi Galtavíkur, enda allar aðstæður á staðnum heppilegar til þess.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Minjarnar eru líklega of ungar til að njóta friðunnar laga svo engra mótvægisáðgerða þarf ef ekki er hægt að tryggja öryggi þeirra.

Auðkenni

20

Sýsla

Borgarfjarðarsýsla

Sveitarfélag

Skilmannahreppur

Núv. sveitarfél.

Hvalfjarðarsveit

Minjaheild

Jörð, núverandi

Galtarlækur

Jörð 1847

verkefnanúmer

minj id

Sérheiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Svavar Nielsson

Heimsótt.

18.10.2024

GPS Staðsetning

E364918 N430063

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s. Skekkja

Tegund

Teinar

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Galtarlækur 2024

Fjöldi

1

Hættumat

Annað

Hætta

Lítill

Ástand

Lélegt

Aldur

1900-

Í eyði

Tímab. hættumat

Framkvæmdir

Tímab. hætta

Óvíst

Á kort?

Minjagildi

Lítið

Einkunn

2

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Liggja niðri í fjöru. Fyrir ofan teinanna er spil nr. 19.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Teinar

Teinar úr járni sem munu hafa verið notaðir fyrir krana úr kerskála NA eftir 2000 (skv. landeigenda). Teinarnir virðast vera raskaðir og hafa færst nokkuð þar sem þeir liggja óreglulega í fjörunni.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Svavar Nielsson

Filma nr./teg. myndar

Canon EOS M6

Athugasemdir

Minjarnar eru líklega of ungar til að njóta friðunnar laga svo engra mótvægisáðgerða þarf ef ekki er hægt að tryggja öryggi þeirra.